

البوم

انتشار آلبوم «تردید»

روانه بازار موسیقی کشور کرد.ترانه‌سرا و آهنگساز تمام قطعات این آلبوم حسین سوادزاده است و تنظیم قطعات را نیز حسین سیاحی، کمال صداقت، وحید طاهرخانی و بهمن بختیاری انجام داده‌اند.

«تردید»، «عاشقم هوزم»، «دلواپسی»، «اعتراف»، «قاصدک»، «حسرت (کم‌نگیر)»، «خواهش»، «خاطر‌ها»، «مرگ رؤیاه‌ا»، «رؤیای آشفته» و «وقت عاشقی» عنوان قطعات این اثر تازه منتشر شده‌اند که قطعه رؤیای آشفته با دو تنظیم متفاوت عرضه شده است.فیروز ویسانلو، مجتبی تقی‌پور، یاشار خسروی، بابک ریاحی‌پور، حسن فراهانی، بابک یوسفی، علیرضا دریایی، محمد رشیدی، پیمان رشیدی، کمال صداقت، حسین سیاحی و بهمن بختیاری نوازندگان این آلبوم آکوستیک هستند و ضبط آن را وحید طاهرخانی برعهده داشته‌است.میگس و مستر این آلبوم توسط نوید احمدی، کمال صداقت، وحید طاهر خانی و بهمن بختیاری انجام شده است.مشاوره هنری و مدیریت پروژه البوم با حسین سوادزاده بوده و اخذ مجوز هم از طریق شرکت آوای ماندگار صداقت انجام پذیرفته است.امین باقری نیز عکاس و طراح گرافیک این اثر موسیقی است. قطعه وقت عاشقی تیتراژ شام ایرانی و قطعه رؤیای آشفته تیتراژ فیلم عشق نیکان بوده است.

	
---------------	---------------

	
---------------	---------------

ابوالفضل صادقی نژاد، از هنرمندان عرصه موسیقی کشور، قصد دارد برای مضامین مذهبی موسیقی بسازد.

صادقی نژاد اظهار کرد: طی سال‌های اخیر نهایت تلاش خود را انجام داده‌ام که در کنار کارهای عاشقانه‌ای که پیش‌روی مخاطبان قرار می‌دهم، به موضوعات مذهبی نیز توجه و تمرکز داشته باشم. از این جهت بزودی پروژه‌هایی را با موضوع مادر و حضرت زهرا(س)، حضرت سیدالشهدا(ع) و عاشورا و موارد دیگر آغاز می‌کنم که بدون هیچ سفارشی تولید می‌شوند و من مایلم حتماً روی این قطعات به‌نجوی کار کنم که بهترین خروجی را داشته باشد، چون دوست دارم در این روزگار به‌واسطه این انسان‌های معصوم عاقبت بخیری درانتظارمان باشد و اتفاقاً از این جهت است که عاشقانه دست به کارهای ارزشی می‌زنم.

وی درباره پروژه دیگری که قرار است در عرصه موسیقی انجام دهد، به مهر گفت: اثری را ساختم که قرار است با صدای استاد حسین خواجهمیری (ارج) و سالار عقیلی به‌صورت مشترک اجرا شود. این کار هم‌اکنون مراحل نهایی را طی می‌کند و امیدوارم بتواند به‌زودی در دسترس مخاطبان قرار بگیرد. به هر حال آنچه گفتم تلاش‌های کوچکی برای معرفی موسیقی سرزمینم است که امیدوارم بتواند در حوزه مخاطب نیز موفق باشد. حقیقتاً تا به امروز هر کاری تولید کرده‌ام با عشق و عاشقی تولید شده‌اند که دوست داشتم در زبان موسیقی به خالق زیبایی‌دنیایی برسم که می‌دائم همواره برایم بهترین‌ها را می‌خواهد.

	
---------------	---------------

کتاب

«خوشه چین تاک همسایه» منتشر می‌شود

کیوان ساکت از انتشار کتاب جدید خود با عنوان «خوشه چین تاک همسایه» خبر داد. کیوان ساکت، آهنگساز و نوازنده تار، به‌ساز تار، گفت: هم‌اکنون در تدارک و برنام‌ریزی برای انتشار کتاب

جدیدم هستم که عنوان این کتاب «خوشه چین تاک همسایه» است و این اثر اوآخر اردیبهشت ماه سال جاری در دسترس علاقه‌مندان قرار می‌گیرد. این اثر شامل ۱۲۴ اثر از آهنگسازان بزرگ چون موتزارت، باخ، شوپن، پاگانینی، ویوالدی، چایکوفسکی و… است.

این آهنگ‌ها که برای پیانو و ویولن و یا گیتار بوده است را برای ساز تار و یا سه‌تار ساماندهی کرده‌ام. این آهنگساز افزود: این اثر در مرحله ویرایش و بازخوانی قرار دارد و من تلاش کردم دفتری منتشر کنم که دارای کمترین ایراد از نظر انگشت‌گذاری و… باشد. در نوشتن آهنگ‌های این دفتر هنرمندانی چون مجید محمدی، سالار زامیان و… با من همکاری کرده‌اند.

وی در پایان گفت: بیشتر این آهنگ‌ها برای‌ساز پیانو نوشته شده است و من تصمیم گرفتم این آثار را برای‌ساز تار و پیانو منتشر کنم تا علاقه‌مندان و هنر جوان بتوانند از این اثر استفاده کنند که امیدوارم این کتاب تازه برای افزایش مهارت و آشنایی با مفاهیم موسیقی جهانی و نیز علاقه‌مند کردن بیشتر هنر جوان مفید باشد.

گفت‌وگو سحر طاعتی روزنامه‌نگار

حال و هوای این روزها و شب‌هایمان را نداعی می‌کنند. اما شاید بسیاری ندانند موسیقی رمضان تماماً اینهایی نیست که از رادیو و تلویزیون وسایر رسانه‌هایخبر می‌شود بلکه بخش اعظم موسیقی‌های مذهبی خصوصاً آنهایی که نام موسیقی و آیین رمضان را با خود یدک می‌کشند در گوشه و کنار این سرزمین با گویش‌های متفاوتی اجرا می‌شوند؛ از نفازه زنی گرفته تا سحری خوانی و مناجات‌خوانی و بسیاری آوازهای بومی که در هر منطقه و ننگ و بوی همان منطقه را به‌خود گرفته‌اند؛ موسیقی‌هایی که بیشتر از هر نوع دیگری روان‌تر و مضامین آوارام ایرانی است. برای این موسیقی و خصوصاً موسیقی مذهبی تار یخچه کتوتوبی وجود ندارد اما پژوهشگران موسیقی به خوبی تفسیر گر موسیقی‌هایی هستند که در هر نقطه از ایران جریان دارند. فواد توحیدی، پژوهشگر موسیقی نواحی که نقش پررنگی در شناسایی و ثبت و ضبط موسیقی‌های نواحی مناطق کرمان داشته درباره موسیقی مذهبی و رمضان و سازها و آوازهای مخصوص این موسیقی به سوالاتمان پاسخ داده است.

موسیقی رمضان چه معنا و مفهومی دارد و چه ویژگی‌های خاصی را می‌توانیم برای این موسیقی قائل شویم؟

ابوالفضل صادقی نژاد، از هنرمندان عرصه موسیقی کشور، قصد دارد برای مضامین مذهبی موسیقی بسازد.

موسیقی رمضان یک نوع موسیقی نیایشی و موسیقی اعلان است که سازهای مختلفی دارد که در هر منطقه نواخته می‌شود. ما در منطقه کرمان سازهایی داریم که سازهای اعلان هستند؛ مثلاً ساز سفید مهره که ساز بادی صدفی شکلی است که از زمان صفویه در تمام استان کرمان استفاده می‌شود و خیلی صدای بلندی دارد. در مناطق مختلف کرمان از سفید مهره یا نفازه برای بیدار کردن مردم استفاده می‌کنند. رتم نفازه‌وزی در کرمان نیز متفاوت است؛ در واقع رتم‌هایی که برای ماه رمضان نواخته می‌شود، با رتم‌هایی که برای محرم می‌زنند، فرق دارد. در بعضی نواحی کرمان، نوازنده‌ها روی حلبی می‌زنند مثل روستاهای فرسنجان به‌طوری که در کوچه راه می‌رفتند حلبی را مثل دهل از گردنشان آویزان می‌کردند و رویش ضربه می‌زدند و همزمان اشعاری هم می‌خواندند. در برخی نقاط دیگر و روستاهای کرمان یا شتر این کار را می‌کردند و رویش جوغ می‌طبل یا همان دهل می‌بستند و در کوچه‌ها راه می‌یافتند و سساز می‌زدند و مردم را بیدار می‌کردند

به همراه اشعاری مخصوص. تمامی اینها سازها و موسیقی اعلان است. در روستای سیرج محل تولد هوشنگ مرادی کرمانی، نفازه‌نوازی در یک امامزاده انجام می‌دهند که برای مراسم عزاداری است. نوازنده‌ها روی بشکه می‌زنند و آنقدر هم صدای روی بشکه نواختن خوب بوده که دیگر آن نفازه‌ها را پوست‌نکردند و هنوز که هنوز است همان رتم‌های نفازه را روی بشکه یا چوب می‌زنند. قاسم آباد فرسنجان هم از دهل جوب تَر که‌ای و گاهی سسرا برای بیدار کردن مردم استفاده می‌شده است. در کنار سازهای اعلان در مناطق مختلف کرمان، سحری خوانی انجام می‌شود که در هر منطقه‌ای سحرخوانی متفاوتی صورت می‌گیرد که البته این تفاوت در انتخاب نوع موسیقی است؛ چرا که در بعضی نقاط این خوانش تحت‌تأثیر موسیقی کلاسیک ایران است؛ یعنی سحرخوانی را براساس ردیف می‌خوانند.

در برخی مناطق سحرخوانی تحت‌تأثیر موسیقی نواحی ایران است و براساس موسیقی رایج هر ناحیه و فواصل محلی خودشان و گردش‌های ملودیک منطقه‌شان سحرخوانی می‌کنند. **قاعدا تا با توجه به اینکه ۲۰ نوع موسیقی متفاوت است لحن‌ها هم متفاوت است؟**
بله. مناطقی که شهری تر هستند براساس موسیقی کلاسیک ایرانی می‌خوانند؛ یعنی براساس مقام‌های صوت، آواز افشاری و یا دستسگاه نوا می‌خوانند و کاملاً بر پایه موسیقی ردیفی ایران است. برخی جاها که هم بر پایه موسیقی مذهبی است که کمی تم عربی هم دارد می‌خوانند؛ یعنی براساس مقام‌های صوت قران می‌خوانند و خیلی جاها در استان کرمان بر پایه موسیقی بومی و منطقه‌ای خودشان است.

می‌توان گفت موسیقی رمضان سبک خاصی از موسیقی است؟
من موسیقی رمضان را به شاخه‌ای از موسیقی مذهبی

فرهنگ

مرحوم علی کریم شجاعی، پیرو نظر و فواید شهیدان نوبت نوازی را زنده نگاه داشت

گفت‌وگو با فواد توحیدی درباره نواهای ماه رمضان

کوک موسیقی با نیایش در ماه رمضان

که تا آن زمان سابقه نداشته همانند تعزیه که از دوران صفویه باالگوا، مراسم سیاوش‌ن به تعزیه تغییر یافت. از همان زمان افرادی را بسرای خواندن دعاها تربیت کردند و به مناطق مختلف ایران فرستادند تا موسیقی مذهبی را به مردم یاد دهند؛ در واقع در بسیاری مناطق چاووش خوانی‌هایی که از زمان قبل از اسلام خوانده می‌شد با تغییر اشعار مذهبی رنگ و بوی موسیقی مذهبی به‌خود گرفت، به همین دلیل است که در اکثر نقاط ایران، لحن موسیقی مذهبی یکی است که اکثراً هم از موسیقی ردیف دستگامی ماسرشمه می‌گیرد.

سه همین خاطر می‌توانیم بگویم موسیقی نواحی بیشتر در روستاها حفظ شده است؟

بله چون در حاشیه بوده. در شهرهای بزرگ موسیقی نواحی کم است؛ در واقع هر جامدیت وارد شود سنت از بین می‌رود یعنی هر جایی که فضای شهری بیشتر شود سنت‌ها یکی از بین می‌رود. شما می‌توانید به راحتی شهری‌شدن را در اکثر نقاط ایران ببینید، مثلاً در کردستان کمتر کسی را می‌بینید که در خیابان با لباس محلی تردد کند. اصفهان و تهران و دیگر شهرهای بزرگ دیگر موسیقی نواحی ندارد حتی شهر کرمان تا ۱۳۰۰ سال پیش موسیقی نواحی داشته اما الان دیگر موسیقی محلی رو به افول است و هر چه دارد، مخصوص روستاها و شهرستان‌های کوچکی است. متأسفانه رسانه خصوصاً تلویزیون باعث لقای نوعی است. جوانان به زندگی می‌شود. موسیقی هم به نوعی تحت‌تأثیر موسیقی‌های پخش‌شده از این رسانه می‌شود؛ همانگونه که گویش و بالباس پوشیدن هم از آن متأثر است.

با گذشت زمان موسیقی‌های ساز و آوازی ماه رمضان چقدر در مناطق مختلف حفظ شده و هم‌اکنون در چه شرایطی قرار دارند؟ چقدر دچار دستخوش شده‌اند؟

وضعش خوب نیست و سال به سال در حال کم‌رنگ‌شدن است؛ چرا که شرایط زندگی در حال عوض‌شدن است. دیگر کسی حتی در روستاها نیز با خواندن خواننده‌ها در کوچه‌ها برای سحر بیدار نمی‌شود بلکه همه با ساعت یا زنگ موبایلشان بیدار می‌شوند درحالی‌که در گذشته با نبود تکنولوژی افرادی که ساز و آواز می‌زدند، هنگام رمضان با سازها و آوازشان اعلان سحر می‌کردند. حتی قدیم‌ها نیز تیه‌های کردیم کرمان روی تپه‌ها سحری خوانی انجام می‌شد اما الان احتیاجی به این کار نیست، هر کس رادیو را روشن می‌کند و سحری خوانی گوش می‌دهد، برای همین لزومی ندارد از این سنت‌ها استفاده شود، به همین خاطر از بین می‌رود و به‌نظر من نباید دستگام موسیقی ایرانی همان گات است. به‌طور کلی نخستین نوع موسیقی نیایشی ما براساس اسناد و مدارک همان گاتخوانی است که هنوز هم در کرمان با همان لحن خوانده می‌شود. حتی برای جشن سده اول گاتخوانی می‌کنند و بعد ادامه مراسم را انجام می‌دهند. **با در نظر گرفتن اینکه بعد از اسلام گونه جدیدی از موسیقی به اسم رمضان شکل گرفته و در هر منطقه، موسیقی رمضان مخصوص به آن منطقه رواج داشته آیا می‌توان تاریخچه‌ای برای این شکل‌گیری قائل شد؟**

ما تاریخ مکتوب برای موسیقی نداریم هر چه داریم یونانی‌ها و تاریخ‌نگارهای دیگر نوشته‌اند. ما اصلاً چیزی به اسم ثبت تاریخ موسیقی نداریم. یکسری کتاب از فارابی، عبدالقادر مراغه‌ای، صفوی‌الدین ارموی و قطبالدین شیرازی داریم که درباره موسیقی نگاشته شده‌اند. دیگر سند مکتوبی برای موسیقی نداریم؛ در واقع تاریخ درستی از موسیقی مان نداریم و همه چیز بر پایه حدسیات و همین کتاب‌هایی است که برپیمان باقی مانده‌اند. از زمان قاجار به بعد اطلاعات ما در زمینه موسیقی بیشتر می‌شود.

می‌توان گفت از زمانی که رمضان بعد از اسلام آغاز شده هر منطقه موسیقی‌های آیینی و نیایشی‌شان را بر آداب ماه رمضان منطبق کردند؟
بسیاری از نیایش‌های مذهبی از زمان صفویه در ایران به‌وجود آمده است چون مذهب شیعه مذهب رسمی ایران می‌شود. به‌نظر بیشتر آوازها از زمان صفویه و اوجش در دوران قاجار در ایران باب شده است؛ چرا که قبل از آن هم استفاده از موسیقی در ایران غیرمجاز بوده حتی در همان دوره صفویه هم اگر کسی

همیشه

نگاه	محمدعلی مرآتی؛ پژوهشگر موسیقی
-------------	--------------------------------------

وحدت آیینی موسیقایی

زیبایی‌شناسی در موسیقی اقوام ایرانی

موسیقی از سه رکن اساسی تشکیل شده است: صوت، نظام ریتمیک و عوامل ربط‌دهنده محتوایی که این نوشتار آن را محتوای انسان‌شناسانه می‌نامد. به‌نظر می‌رسد این سه، از ازل تاکنون در هر اثر موسیقایی توسط خالق آن چه به‌صورت آگاهانه یا حتی ناآگاهانه وجود داشته است. در این مقاله، کشفیات موسیقی قرن بیستم در باب موسیقی‌های مفهومی و کانسیپچوال، به‌نجوی دخیل بوده چرا که ما در رکن سوم موسیقی با نام اثری مواجه هستیم که بار معنایی آن را به دوش می‌کشد.

موسیقی آیینی در اقوام رنگارنگ ایران ریشه در فرهنگ داشته و باورهای مربوط به آن مربوط به رکن سوم موسیقی یا در واقع محتوای انسان‌شناسانه مربوط می‌شود. بنابراین موسیقی اقوام براساس باورهای مذهبی و دینی، محتوای انسان‌شناسانه خود را به نمایش می‌گذارد. در واقع صوت و نظام ریتمیک تابع رکن سوم خواهند بود و دارای کاراکتر مخصوص به‌خود. برای روشن‌تر شدن موضوع سه آواز مور، امیری و سسیک را که هر یک دارای دو عنصر اولیه صوت و نظام ریتمیک در سه قوم متفاوت در نظر گرفته و می‌توانیم در همراهی با یک متن آیینی و مذهبی، محتوای انسان‌شناسانه آنها را تعبیر دهیم، همانطور که اقوام با آنها یک اثر بدیع آیینی می‌سازند.

از منظر نام و عوامل ربط دهنده: مسور در آیین قوم لک در استان کرمانشاه، شیوه خواندن برای مرگ عزیزان است که یا توسط مردان در سوگ حماسه‌سازان قوم با ادبیات شفاهی یا توسط زن، مادر و خواهر متوفی اجرا می‌شود. آواز امیری از خطه مازندران به امیرپازواری، شاعر اسطوره‌ای طبری معطوف بوده که نزد این مردمان جایگاهی بس اسطوره‌های دارد و ممکن است این نامگذاری برای بقیه اقوام ایرانی نیز تا حدی قابل درک باشد. آواز سسیک از بلوچستان نیز با احتمال معنا داشتن در این قوم، حتی اگر معنای خاصی را در ذهن مخاطب غیر، متبادر نکند از منظر زبانی قطعا حامل آوای درونی قوم بلوچ است که برای این مردمان از منظر ادوات صوتی و فونیتیک معنایی خاص خواهد داشت. بنابراین، رکن سوم با محتوی انسانی مذهبی می‌تواند از این بنا برآید، یعنی هر جایی که نظام ریتمیک در این قوم به‌پرده کرده که قطعا از نظر زبانی نیز حامل معناست. آوازهای آیینی اقوام ایرانی معمولاً البته نه همه، با قالب دوبیتی (چهار خستی) شکل گرفته‌اند. دوبیتی این ادبیات شفاهی شامل متونی کهن در آیین‌های متفاوت بدون ردی از آهنگساز و شاعر مشخص، این سؤال را در ذهن متبادر می‌کند که چگونه همه اعضای یک قوم باهم نقش شاعر و موسیقی‌ساز را بازی کرده‌اند؟ این آوازهای بدیع، ملوس و زنده، بیاهم قافیه‌یافته و بر عکس سیستم‌های دیگر آیینی اقوام ایرانی معمولاً شامل مثنوی چهاردوبیتی (مچهار خستی) شکل گرفته‌اند. دوبیتی این ادبیات شفاهی شاعری بوده که این قالب عامیانه قبل از سیستم عربی عروض، با تکنیک جهایی (سیلابیک) نیز همچنان در برخی اقوام وجود داشته‌اند. معمولاً برخی قسمت‌ها در هر قومی به شکل متفاوت به‌صورت قافیه‌یافته و بر عکس سیستم‌های دیگر شعری می‌باشند. دوبیتی غزل، دوبیتی الزاما، دقتی در استفاده از حرف روی ندارد. در رتم در آوازهای دوبیتی مذهبی بسیار متنوع است به شکلی که اگر براساس سیستم جهایی و سیلابیک باشد به‌نجوی دخیل و مستحار است و در پیش از سیستم عروض می‌برد. همچنین اگر براساس سیستم عروض باشد از رتم‌هایی با تنوع ریتمیک افاعیل پهره‌برده است. به‌نظر می‌رسد، با توجه به بهره آشکار موسیقی آیینی مذهبی از موسیقی دستسگاهی ایران نیز، سیستم افاعیل عروضی همچنان در شکل‌گیری نظام ریتمیک حضوری جدی دارد. البته این نوشتار فقط نفازه در ریشه تاریخی رتم دوبیتی‌های مذهبی به‌صورت تخصصی ببردازد، اما توجه به اشتراکات ژانیتک نظام رتم در موسیقی دستگامی و اقوام در این تنوع اهمیت خواهد داشت.

گینه‌گلدی رمضان، هاهی مسلمان اولا جاق!
دیوان اسلام اوجالوب، خلق نماز خوان اولا جاق!
و اذاملار که اندیب، میلته جومر و ستم
هامیسی بیر گنجه ده، قاری قرآن اولا جاق!
شهر یار

دوبیتی آیینی ایرانی، اگر چه وجه قالب یک فرم شعری به‌اصطلاح مذهبی است اما زمانی‌که به‌صورت آواز در یک قوم نمایان شود، می‌توان آن را به‌عنوان یک اثر موسیقایی منحصر به فرد قابل شنیدن دانست. در واقع این اثر موسیقایی براساس همان سه رکن: صوت، رتم و محتوی انسانی شکل گرفته است. نظام زبانی حاملی که همراه موضوع شعری معرف دو رکن ریم و محتوی است اما موسیقی برای تبدیل شدن به یک اثر موسیقایی به همه ارکان خود نیازمند است یعنی رکن صوت و لحن نیز ضروری است. موسیقی مذکر ترین تابلوی است که موسیقایی نیز هست که در ۲ رکن قبلی نیز متصور بوده اما صوتی که در چهار جوب فواصل و گستره صوتی (مد) قابل می‌گیرد را دیگر نمی‌توان فقط یک قالب شعری ساده برشمرد. بیان موسیقایی مهم‌ترین تابلوی حسنی که اثر موسیقایی است. این تابلوصوتی نقش مهمی برای مخاطب خود دارد و می‌تواند او را جذب کند. بیان موسیقایی مذهبی در واقع، یک فضای صوتی خاص برای ایجاد تصور در شنونده است که توسط متن آن می‌شود. به بیان دیگر در یک موسیقی مذهبی، انتقال پیام، از طریق صوت و نظام ریتمیک و محتوی انسانی ایجاد شده و برای مخاطب اصلی در یک قوم خاص، به‌فاسزاسی تصورات می‌پردازد تا جایی که موضوعی را به مخاطبش متذکر شود. این حامل صوتی می‌داند چگونه نامه (موضوع) را، فرستنده تا گیرنده، حمل کند و به زیبایی محسوس کنده‌ای به‌دست صاحبش (کسی که مشتاق شنیدن آن است) برساند. موسیقی آیینی و مذهبی بر پشت خود مفاهیم زبانی مهم‌ترین تابلوی است که معرف قوم خود بوده و در یک زیبایی شناسی خاصی مطرح می‌شود. در واقع هر قومی با چیدمان مخصوص به‌خود، آوازی را به صدا در می‌آورد. بیهوده نیست که این آواها را صدای گلوی اقوام برشمیریم که با لپچه و ادوات صوتی و زبانی خود سخن می‌گوید.